

Ako si plánujú rok hackeri sponzorovaní štátmi? Zdá sa, že bude veľa práce

- Nový rok, nové ciele
- Prémiové štáty a segmenty
- Tretia najsilnejšia ekonomika

Zatiaľ čo akademici vedú diskusie o tom, ako definovať a používať pojem kybernetická vojna, mnoho štátov vrátane USA, Spojeného kráľovstva, Ruska, Indie, Pakistanu, Číny, Izraela, Iránu a Severnej Kórey vlastní aktívne kybernetické kapacity pre útočné a obranné operácie.

Bezpečnostná udalosť roka 2020 a možno aj storočia

Koncoročné udalosti v kybernetickej bezpečnosti boli také závažné a sofistikované, že otriasli piliermi celého biznisu. Začalo sa to, keď FireEye, jedna z najvyhlásenejších bezpečnostných firiem, potvrdila, že rozsiahly decembrový kybernetický útok cielil na informácie o ich klientoch. Menej diplomaticky povedané, išlo o špionáž. Ako spoločnosť uviedla, predpokladá, že takto sofistikovaný útok pochádza od hackerov sponzorovaných štátom a v súčasnosti skupinu sleduje pod názvom UNC2452.

Následky útoku pocítili, ako delikátne formulovala zasiahnutá spoločnosť, „vládne, konzultačné, technologické, zdravotnícke, telekomunikačné a ťažobné subjekty v Severnej Amerike, Európe, Ázii a na Strednom východe“.

Výšetrovatelia však odkryli ešte rozsiahlejšie škody, keď zistili, že útočníci využívali zraniteľnosť v nástroji Orion dovtedy iba málo známej softvérovej firmy *SolarWinds* z amerického štátu Texas. Samotný *SolarWinds* bol cieľom útoku, keďže od marca 2020 využívali štátom podporovaní hackeri spomínanú zraniteľnosť na špehovanie vládnych a obchodných sietí po svete vrátane USA, Spojeného kráľovstva, Izraela a Kanady. Skutočný rozsah tohto útoku zatiaľ nie je známy a ruské oficiálne platformy obvinenia razantne odmietajú.

Nový rok, nové ciele

Ak sa obzrieme za rokom 2020, tak práve tento bol v znamení enormného počtu štátom sponzorovaných hackerských útokov – a v tomto sa ich predpokladá ešte viac. K „tradičným“ cieľom, akými sú vládna komunikácia a kritická infraštruktúra, pribudli nové, ktoré získavajú na dôležitosti každý deň.

Všetky pracoviská, farmaceutické firmy, laboratória, mimovládne organizácie a zdravotnícke zariadenia zamerané na výskum a liečbu ochorenia spôsobeného koronavírusom sú ohrozené. Vlastnia informácie vysokej hodnoty so strategickým aj konkurenčným potenciálom. Už v prvej vln

pandémie zasiahla zdravotníctvo smršť vydierania a incidentov a kybernetickým útokom sa vtedy nevyhli ani slovenské laboratóriá.

Hackerská skupina *Charming Kitten* spájaná s Iránom sa zamerala v apríla na Svetovú zdravotnícku organizáciu, konkrétne na osobné e-mailové účty zamestnancov. Skupina APT32 cielila rozsiahle aktivity z Vietnamu najmä na provinčnú vládu vo Wu-chane.

Štátom sponzorované útoky na výskumný a zdravotnícky sektor budú rásť. Nepriamo to potvrdzujú aj analýzy spoločnosti McKinsey, ktorá očakáva prudký rast výdavkov na kybernetickú bezpečnosť v štyroch kľúčových odvetviach – zdravotníctvo, bankovníctvo a financie, technológie a médiá a verejný a sociálny sektor.

Iránske a čínske hackerské skupiny sa začínajú zameriavať nielen na výskumné spoločnosti, ale aj na ďalšie v zdravotníctve a biotechnológiách. A pravdepodobne budú aj naďalej v čele špionáže zameranej na boj s COVID-19, či už ide o liečbu, alebo aktuálne zdravotnícke dáta. Bezpečnostné zložky Spojených štátov už verejne obvinili obe krajiny, že sa pokúsili nabúrať jednu z globálnych výskumných firiem.

Najvytrvalejší v kybernetickom boji

Spoločnosť FireEye venuje osobitnú pozornosť APT skupinám tzv. pokročilých pretrvávajúcich hrozieb (Advanced Persistent Threats), ktoré dostávajú úlohy a najmä finančnú podporu od štátu. V spojení so štátom sponzorovanými hackerskými útokmi sa v ich reportoch najčastejšie skloňujú štáty ako Čína, Rusko, Irán, Severná Kórea a dokonca aj Vietnam. Tieto skupiny sa radia medzi najaktívnejšie a najvytrvalejšie z hľadiska hackerských útokov.

Aj dezinformátori majú svoj rebríček

Technologický magazín Wired, ktorý pravidelne zostavuje desiatku najnebezpečnejších osôb na internete (z hľadiska Spojených štátov), do [rebríčka za rok 2020](#) zaradil tri osoby, dve extrémistické platformy a päť hackerských skupín, z toho tri s ruským domicilom (UN2452, GRU Hackers, Berserk Bear).

A tie dve? Iránski hacktivistu z Iran's IRGC Hackers sa masívne prejavili práve počas minuloročných prezidentských volieb a TrickBot má za sebou viacej rokov a významných referencií. Napriek tomu, že toto hackerské zoskupenie utrpelo práve minulý rok stratu likvidáciou svojho servera a útokom na botnetovú sieť, predpokladá sa, že ešte nepovedalo posledné slovo.

Najviac čiernych bodov v hodnotení dostali osobnosti, ktoré sa masívne podieľajú na šírení dezinformácií a konšpiračných teórií. Takže na prvom mieste sa ocitol Donald Trump a hneď za ním Mark Zuckerberg, ktorému odborná redakcia vyčíta, že sa mu sociálna sieť vymkla spod kontroly. Trojicu uzatvára Scott Atlas, odborník neurorádiológie, ktorý spoločne s Donaldom Trumpom

popiera účinok rúšok v boji s pandémiou a, naopak, vyzýva na výrazne neštandardné formy pri jej likvidácii.

Stroj na peniaze

Cybersecurity Ventures očakáva, že celosvetové škody spôsobené kybernetickou kriminalitou budú rásť v nasledujúcich piatich rokoch o 15 percent ročne a do roku 2025 dosiahnu hodnotu 10,5 bilióna amerických dolárov. Táto suma zahŕňa cenu poškodených a ukradnutých dát, peňazí, stratu dobrého mena aj produktivity, forenznú analýzu, autorské práva a náklady na obnovu. Ak sa obzrieme späť, v roku 2015 boli náklady spôsobené kybernetickou kriminalitou na úrovni troch biliónov amerických dolárov.

Ako farbisto uvádza na záver vyššie uvedený autorský kolektív: *Keby sa výkonnosť kybernetickej kriminality merala ako výkonnosť štátnej ekonomiky, kybernetická kriminalita by bola tretia najsilnejšia ekonomika sveta hneď po Spojených štátoch a Číne.*

Zdroje:

<https://cybersecurityventures.com/cybercrime-damages-6-trillion-by-2021/>

<https://www.fireeye.com/blog/products-and-services/2020/12/fireeye-shares-details-of-recent-cyber-attack-actions-to-protect-community.html>

<https://www.fireeye.com/current-threats/apt-groups.html>

McKinsey and Company, COVID-19 crisis shifts cybersecurity priorities and budget, July 21, 2020.